

Kohtuasi C-503/22**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

22. juuli 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Conseil d'État (Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

22. juuli 2022

Kaebaja:

Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel)

Vastustaja:

Ministère de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire
(Põllumajandus- ja toidualase suveräänsuse ministeerium)

CONSEIL D'ÉTAT (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

lahendab kohtuvaidlust

[...]

ASSOCIATION
INTERPROFESSIONNELLE DES
FRUITS ET LEGUMES FRAIS

[...]

Menetluse kirjeldus:

Kaebusega ja repliigiga, mis saabusid Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) kohtuvaidluste kantseleisse 5. märtsil 2021 ja 8. juulil 2022, palub association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (värskete puu- ja köögiviljade tootmisharudevaheline ühendus) (Interfel) Conseil d'État'l:

1) tühistada pädevuse ületamise tõttu 20. novembri 2020. aasta otsus, millega põllumajandus- ja toiduminister keeldus laiendamast majandusaastaid 2021-2023 käsitlevat, Interfeli raames sõlmitud tootmisharudevahelist kokkulepet „Õun – suurus kaalu järgi“, ja tema otsus, millega jäeti vaikimisi rahuldamata selle otsuse peale esitatud vaie;

2) kohustada põllumajandus- ja toiduministrit halduskohtuseadustiku (code de justice administrative) artikli L. 911-1 alusel avaldama teade vaikimisi tehtud otsuse kohta laiendada tootmisharudevahelist kokkulepet ühe kuu jooksul alates Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) otsusest teatamisest

[...]

Ta väidab, et:

- 20. novembri 2020. aasta otsus on ebapiisavalt põhjendatud, rikkudes nõnda maaelu- ja merekalanduse seadustiku (code rural et de la pêche maritime) artikli L. 632-4 viimast lõiku;
- 20. novembri 2020. aasta otsuse tegi ametiasutus, kellel puudus selleks pädevus;
- 20. novembri 2020. aasta otsus on õigusvastane, kuna see tehti pärast maaelu- ja merekalanduse seadustiku (code rural et de la pêche maritime) artiklis L. 632-4 ette nähtud läbivaatamistähtaega;
- laiendamisest keeldumisega on rikutud õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid;
- laiendamisest keeldumisega on toimunud võimu kuritarvitamine, kuna ametiasutus teostas otstarbekuse, mitte õiguspärasuse kontrolli;
- kokkuleppe laiendamisest keeldumisega on tehtud ilmselge kaalutusviga, kuna kokkuleppes ette nähtud piirangute põhjendusi, mis käsitlesid kvaliteeti ei võetud arvesse.

Põllumajandus- ja toiduminister palub 22. aprillil 2022 registreeritud kostja vastuses jätta kaebus rahuldamata. Ta väidab, et kaebaja esitatud väited ei ole põhjendatud.

[...]

Arvesse on võetud järgmisi õigusnorme:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013;
- komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 543/2011;

- komisjoni 12. juuli 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 2019/428;
- [...]

Arvesse on võetud järgmist:

- 1 Toimiku dokumentidest nähtub, et maaelu- ja merekalanduse seadustiku (code rural et de la pêche maritime) artikli L. 632-1 alusel tunnustatud tootmisharudevaheline ühendus association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel) sõlmis 10. juunil 2020 majandusaastaid 2021-2023 käsitleva tootmisharudevahelise kokkuleppe „Õun – suurus kaalu järgi“. Ühendus Interfel taotles 2. juuli 2020. aasta kirjaga, mis saabus 7. juulil 2020, põllumajandus- ja toiduministrilt selle kokkuleppe laiendamist. 7. septembril 2020 ehk taotluse läbivaatamiseks algselt määratud kahekuulise tähtaja möödumisel palus ametiasutus ühenduselt Interfel täpsustusi kahe kokkuleppes ette nähtud meetme kohta, pikendades taotluse läbivaatamistähtaega kahe kuu võrra, nagu seda lubab maaelu- ja merekalanduse seadustiku (code rural et de la pêche maritime) artikkel L. 632-4. Põllumajandus- ja toiduminister keeldus selle kokkuleppe laiendamisest 20. novembri 2020. aasta otsusega, mida tuleb käsitada nii, et sellega võeti tagasi laiendamistaotluse rahuldamise otsus, mis sama artikli L. 632-4 alusel loeti vaikumisi tehtuks, kuna selle taotluse kohta ei olnud tehtud sõnaselget otsust pärast läbivaatamistähtaja lõppemist, mida oli pikendatud kuni 7. novembrini 2020. Ühendus Interfel palub tühistada pädevuse ületamise tõttu 20. novembri 2020. aasta otsus ning vaikumisi tehtud otsus, millega jäeti rahuldamata vaie, mille ühendus oli keeldumise otsuse peale esitanud.
- 2 Ühelt poolt on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 164: „1. Kui liikmesriigi teatavas majanduspiirkonnas või teatavates majanduspiirkondades tegutsevat tunnustatud tootjaorganisatsiooni, tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitu või tunnustatud tootmisharudevahelist organisatsiooni käsitatakse teatava toote tootmise, müügi või töötlemise osas representatiivsena, võib asjaomane liikmesriik kõnealuse organisatsiooni taotluse põhjal muuta mõned selle organisatsiooni kokkulepped, otsused või kooskõlastatud tegevused piiratud ajaks siduvaks teistele asjaomases piirkonnas või asjaomastes piirkondades üksi või rühmadena tegutsevatele ettevõtjatele, kes sellesse organisatsiooni või liitu ei kuulu./ (...) 4. Eeskirjadega, mille laiendamist teistele ettevõtjatele võib lõike 1 kohaselt taotleda, täidetakse ühte järgmistest eesmärkidest: / (...) b) liidu või siseriiklikest eeskirjadest karmimad tootmiseeskirjad; / (...) d) turustamine; (...) k) pakendamise ja esitusviisi minimaalsete kvaliteediomaduste ja miinimumnormide määratlemine; (...) / Kõnealuste eeskirjadega ei tekitata mingit kahju asjaomase liikmesriigi või liidu teistele ettevõtjatele, neil ei ole ühtegi artikli 210 lõikes 4 loetletud mõju ning need ei ole muul moel vastuolus kehtiva liidu õigusega või kehtivate siseriiklike eeskirjadega. (...)“

- 3 Teiselt poolt on 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 75 sätestatud: „1. Turustamisstandardeid võib kohaldada ühe või mitme allpool loetletud sektori ja toote suhtes: / (...) b) puu- ja köögivili; (...). / 3. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 26 kohaldamist, võivad lõikes 1 osutatud turustamisstandardid hõlmata ühte või mitut järgmistest nõuetest, mis määratakse kindlaks sektori- või tootepõhiselt ning põhinevad iga sektori eripäral, vajadusel reguleerida turuleviimist ning käesoleva artikli lõikes 5 määratletud tingimustel: / (...) b) klassifitseerimiskriteeriumid, nagu klassidesse liigitamine, kaal, suurus, vanus, kategooria; (...).“ Komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmääruse (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga, mida on muudetud komisjoni 12. juuli 2018. aasta delegeeritud määrusega (EL) nr 2019/428, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 543/2011 teatavate turustamisstandardite osas puu- ja köögiviljasektoris, I lisa B osa 1. osa „Õunte turustamisstandard“ näeb eelkõige suurusnõuete osas ette: „Suurus määratakse kindlaks kas ristlõike suurima läbimõõdu või kaalu alusel. [...]“ ning „Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis ei ületa ühe pakendi viljade suurus [...]“, kehtestades kaalu alusel suuruse määramise puhul „kihiti ridadesse paigutatud ekstraklassi õunte ning I ja II klassi õunte puhul“ järgmised vahemikud grammides: „70–90, 91–135, 136–200, 201–300, > 300“ ning „I klassi viljade puhul, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügiapakendisse“ järgmised vahemikud grammides: „70–135, 136–300, > 300“, täpsustades, et „Ühtse suuruse nõue ei kehti II klassi viljade suhtes, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügiapakendisse“.
- 4 Toimiku materjalidest nähtub, et majandusaastaid 2021-2023 käsitlev ühenduse Interfel sõlmitud tootmisharudevaheline kokkulepe turustamiseeskirjade kohta „Õun – suurus kaalu järgi“ näeb ette esiteks suuruse määramise ainuüksi kaalu alusel, välistades seega läbimõõdu alusel suuruse määramise, mis on ühe võimalusena sätestatud punktis 3 viidatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 sätetes, ning teiseks näeb see kokkulepe ette, et I ja II klassi õunad, mis on paigutatud kihiti ridadesse või üksteise peale samasse pakendisse, peavad vastama ühele neljateistkümnest selles kokkuleppes kindlaks määratud suurusvahemikust, ning I klassi viljad, mis on pakitud ühte pakendisse lahtiselt, peavad vastama kaheksale selles kokkuleppes kindlaks määratud suurusvahemikule, kusjuures need vahemikud on üksikasjalikumad, kui on ette nähtud eespool viidatud rakendusmääruses (EL) nr 543/2011 sätetes.
- 5 Ühendus Interfel põhjendas kokkuleppe laiendamise taotluses neid lisanõudeid sooviga tagada tarbijatele müüdavate puuviljade kvaliteet. Punktis 2 viidatud 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 164 lõike 4 sätetes on aga sõnaselgelt lubatud laiendada liidu õigusnormides ette nähtud eeskirjadest karmimaid eeskirju kehtestavaid kokkuleppeid üksnes punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ valdkonnas ning nendes on punktis k nimetatud pakendamise ja esitusviisi kohta ette nähtud üksnes „miinimumnormide“ määratlemine.

- 6 Vastus väitele, et minister ei saanud vaidlustatud otsuses ühenduse Interfel sõlmitud kokkuleppe laiendamist, mille taotlus oli algselt loetud vaikimisi rahuldatuks, õiguspäraselt tagasi võtta, kuna see laiendamine ei olnud õigusvastane, sõltub vastusest järgmistele küsimustele:

1) kas 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artiklit 164 tuleb tõlgendada nii, et sellega on lubatud laiendada tootmisharudevahelisi kokkuleppeid, mis näevad ette liidu õigusnormides ette nähtud eeskirjadest rangemaid eeskirju mitte üksnes selle artikli [lõike 4] punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ osas, vaid ka kõikides punktis a ja punktides c-n nimetatud valdkondades, mille puhul on selles artiklis ette nähtud, et võib taotleda tootmisharudevahelise kokkuleppe laiendamist, ning eelkõige, kas see artikkel lubab rangemate eeskirjade vastuvõtmist tootmisharudevahelise kokkuleppega ning nende eeskirjade laiendamist kõikidele ettevõtjatele, samas kui liidu õigusnormid näevad ette turustus- ja pakendamiseeskirjad teatud klassi puu- või köögiviljade suhtes;

2) juhul, kui vastus eespool esitatud küsimusele on erinev sõltuvalt sellest, kas tegemist on selle artikli [lõike 4] punktis d nimetatud „turustamise“ eeskirjade“ või selle artikli [sama lõike] punktis k nimetatud „pakendamise ja esitusviisi [...] miinimumnormide[ga]“, siis kas suurusvahemike kehtestamine, mille eesmärk on tagada sama pakendi toodete ühtlus, kuulub turustuseeskirjade või pakendamisenormide alla?

- 7 Punktis 6 esitatud küsimused on kõnesoleva kohtuasja lahendamiseks otsustavad ja tekitavad tõsiseid tõlgendusraskusi, kui puudub Euroopa Liidu Kohtu praktika, mis selgitaks asjaomaste õigusnormide eset ja ulatust. Sellest tulenevalt tuleb need esitada vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 267 Euroopa Kohtule ning peatada puu- ja köögiviljade tootmisharudevahelise ühenduse kaebuse menetlus seniks, kuni Euroopa Kohus on teinud otsuse.

OTSUS:

Artikkel 1: Peatada kohtumenetlus association interprofessionnelle des fruits et légumes frais esitatud kaebuse üle seniks, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud otsuse järgmiste küsimuste kohta:

1) kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, artiklit 164 tuleb tõlgendada nii, et sellega on lubatud laiendada tootmisharudevahelisi kokkuleppeid, mis näevad ette liidu õigusnormides ette nähtud eeskirjadest rangemaid eeskirju mitte üksnes selle artikli punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ osas, vaid ka kõikides teistes punktis a ja punktides c-n nimetatud valdkondades, mille puhul on selles artiklis ette nähtud, et võib taotleda tootmisharudevahelise kokkuleppe laiendamist, ning eelkõige, kas see artikkel lubab rangemate eeskirjade

vastuvõtmist tootmisharudevahelise kokkuleppega ning nende eeskirjade laiendamist kõikidele ettevõtjatele, samas kui liidu õigusnormid näevad ette turustus- ja pakendamiseeskirjad teatud klassi puu- või köögiviljade suhtes;

2) juhul, kui vastus eespool esitatud küsimusele on erinev sõltuvalt sellest, kas tegemist on selle artikli [lõike 4] punktis d nimetatud „turustamise“ eeskirjade“ või selle artikli [sama lõike] punktis k nimetatud „pakendamise ja esitusviisi [...] miinimumnormide[ga]“, siis kas suurusvahemike kehtestamine, mille eesmärk on tagada sama pakendi toodete ühtlus, kuulub turustuseeskirjade või pakendamishormide alla?

[...]

TÖÖDOKUMENT